

**UCHWAŁA NR XXXII/110/2012
RADY MIASTA SKARŻYSKA-KAMIENNEJ**

z dnia 20 grudnia 2012 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym /j.t. Dz.U. Nr 142 poz. 1591 z 2001r., z późn. zm./ art. 4¹ ust. 1-2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /j.t. Dz.U. 2007r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm/ oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz.U. 2005r. Nr 179 poz. 1485 z późn. zm./ Rada Miasta Skarżyska –Kamiennej uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Skarżysko – Kamiennej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2013r.

Przewodniczący Rady Miasta

Andrzej Dąbrowski

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
dla miasta SKARŻYSKA-KAMIENNEJ na rok 2013**

**Rozdział I
Wprowadzenie**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skarżyska – Kamiennej na rok 2013 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczanie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu.

Gminny Program zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Dokumentem – który oprócz ustawy – stanowi prawną podstawę podejmowanych działań, jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wchodzący w skład strategii rozwiązywania problemów społecznych, corocznie uchwalany przez Radę Miasta Skarżyska-Kamiennej.

**Rozdział II
Cele programu**

1. Cel strategiczny

Ograniczenie w mieście Skarżysku-Kamiennej nadużywania alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe

- A. Wzmocnienie zasad sprzeciwiających się picciu i nadużywaniu alkoholu przez dorastających, jakie obowiązują w rodzinach, szkołach i społeczności lokalnej.
- B. Ograniczenie liczby nastolatków okazjonalnie pijących alkohol, poprzez:
  - a) Poprawę klimatu szkoły, a w tym: relacji między uczniami a nauczycielami,
  - b) Opóźnienie wieku inicjacji picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
  - c) Wzrost liczby sprzedawców regularnie kontrolujących wiek osób kupujących alkohol.
- C. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
- D. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
- E. Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy w rodzinie dla miasta Skarżyska-Kamiennej.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez miasto Skarżysko-Kamienna w tej dziedzinie jest „prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla

młodzieży”. W nowoczesnych programach wiedza o środkach uzależniających i o uzależnieniach to zaledwie 10-15% całego programu. Główny nacisk kładzie się natomiast na uczenie się takich umiejętności życiowych, które pozwolą zmniejszyć ryzyko wejścia na drogę uzależnienia.

Dostępność napojów alkoholowych:				
	2008	2010	2011	2012 (wg stanu na 30.06.2012)
ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych:				
ogółem:	164	155	155	149
w tym:				
do spożycia poza miejscem sprzedaży wg zawartości alkoholu:				
• do 4,5%	115	106	104	103
• od 4,5% do 18%	93	92	91	89
• powyżej 18%	73	84	84	84
do spożycia w miejscu sprzedaży wg zawartości alkoholu:				
• do 4,5%	49	49	51	46
• od 4,5% do 18%	13	18	23	21
• powyżej 18%	14	24	24	24

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Skarżysku-Kamiennej:

- liczba osób uzależnionych od alkoholu: 980-1450
- liczba osób dorosłych żyjących w rodzinach alkoholowych (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo): 1950-2450
- liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików: 1950-2450
- liczba osób pijących szkodliwie, nie uzależnionych od alkoholu: 2450-3450
- ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli): 2600-3300

Osoby uzależnione wyrządzające swoim pić poważne szkody społeczne a niechące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu mogą być zgłoszone do Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

Pomoc materialna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2007		Rok 2010		Rok 2011	
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób
Ogółem	2240	5677	1860	4780	1743	3959
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów alkoholowych	400	810	190	244	31	73

Działania konsultacyjno-informacyjne, grupy samopomocowe, rehabilitacja, leczenie.

Formy działania	liczba		
	Rok 2008	Rok 2010	Rok 2011
AA (dla uzależnionych)	5	4	5
Al-Anon (dla współuzależnionych)	2	2	2
Klub Abstynenta	1	1	1
DDA (dorosłe dzieci alkoholików)	1	1	1
Punkty konsultacyjne dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin	2	2	2

Leczenie odwykowe	Liczba		
	2008	2010	2011
Placówki leczenia odwykowego			
Przychodnia terapii uzależnienia od alkoholu i współzależnienia	1	1	1

Hierarchia problemów społecznych wg mieszkańców miasta Skarżyska-Kamiennej.

Które z problemów uważa Pan/i za najważniejsze?		
	Rok 2008	Rok 2011
Zanieczyszczenie środowiska	27%	23%
Bezrobocie	59%	53%
Kryzys rodziny	23%	16%
Wzrost przestępczości	44%	29%
Alkoholizm	41%	48%
AIDS	9%	11%
Zubożenie społeczeństwa	25%	26%
Kryzys norm moralnych	29%	-
Przemoc i agresja na ulicach	-	31%
Narkomania	46%	36%
Problemy osób niepełnosprawnych	16%	-
Problemy mieszkaniowe	9%	5%

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jednym z ważniejszych zadań jest „prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, w szczególności dla młodzieży”.

Liczba w roku 2011				
	Placówek	Dzieci	W tym rodzin dysfunkcyjnych	Wychowawców
Świetlice realizujące program socjoterapeutyczny	4	112	98	4
Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy	10	210	120	10

Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	Ilość dzieci (w 2011r.)
Dzieci korzystające z działań na rzecz dożywiania, uczestniczące w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	232
Kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	165
Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych	246
Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowywane do grup rówieśniczych (np. kluby dyskusyjne, dyskoteki bezalkoholowe, audycje radiowe itp.)	380
Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w 2011 roku w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	1063

Dlaczego młodzi ludzie piją:

Naciski otoczenia	44%
Chęć poczucia się dorosłym	47%
Chęć zabawienia się	47%
Ucieczka od problemów	28%
Relaks	20%
Ciekawość	23%
Obawa przed odrzuceniem	9%
Chęć wyróżnienia się	17%
Smutek	6%
Nuda	10%

Na podstawie przeprowadzonych w Skarżysku-Kamiennej w roku 2011 badań monitoringowych można wyciągnąć następujące wnioski w obszarze lokalnej diagnozy problemów alkoholowych i innych zagrożeń społecznych:

1. Jak mieszkańcy miasta spostrzegają skalę problemów społecznych:
  - a) Alkoholizm zajmuje drugie miejsce w hierarchii problemów społecznych. Wymienia go 48% badanych. Dodając do tego narkomanię – 36% wskazań, uzyskamy pełny obraz zagrożenia uzależnieniami widziany przez dorosłych mieszkańców Skarżyska-Kamiennej. Młodzież widzi to podobnie: alkoholizm jest na drugim miejscu (55%), a narkomania na trzecim (31%).
  - b) Czterech na dziesięciu ankietowanych uważa, że osoby pijące alkohol w ich okolicy stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa.
2. Czego mieszkańcy oczekują od swoich przedstawicieli w samorządzie:
  - a) 91% badanych oczekuje na poziomie lokalnym działań służących ograniczeniu skali problemów alkoholowych. W tym kryje się między innymi odpowiedź na pytanie, po co potrzebny jest rzetelny gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
  - b) Zdecydowana większość badanych chce utrzymania a nawet podwyższenia do 21 lat wieku legalnego nabycia napojów alkoholowych. Za tą drugą opcją opowiada się 46% dorosłych i 8% uczniów. Oczywiście związane z tym decyzje podejmowane są na innym szczeblu, jednak powyższe fakty pokazują, że w Skarżysku-Kamiennej **istnieje dobra atmosfera do realizacji lokalnych działań profilaktycznych i terapeutycznych.**
  - c) Większość badanych (60%) uważa, że sprzedawcy napojów alkoholowych powinni odprowadzać do kasy gminy pieniądze na finansowanie zapobiegania alkoholizmowi, nawet jeśli przez to alkohole byłyby nieco droższe.
3. Jak przedstawia się skala problemów alkoholowych w Skarżysku-Kamiennej?

Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez PARPA co piąty mieszkaniec gminy uwikłany jest w jakiś sposób (osobiście lub przez członków rodziny) w problem alkoholowy.
4. Jakie jest zagrożenie młodzieży tymi problemami:
  - a) Wśród dzisiejszych 15-16-latków nie pije alkoholu zaledwie 5% uczniów (wśród uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych nie ma abstynentów). Dla porównania, niemal połowa dzisiejszych dorosłych mieszkańców Skarżyska-Kamiennej podaje, że nie znało smaku alkoholu przed 18-tym rokiem życia (lub w ogóle nie pije). Do 15 roku życia po alkohol sięgnęło 26% dorosłych. Potwierdza się więc teza o wzroście zachowań ryzykownych wśród młodzieży. Co gorsza picie młodzieży przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem. 2/3 15-latków piło alkohol w ciągu ostatniego miesiąca. To samo dotyczy 3/4 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
  - b) Najczęściej spożywanym przez młodzież napojem alkoholowym jest piwo. Towarzyszy temu często fałszywe i szkodliwe przekonanie, że alkohol w piwie jest mniej groźny niż w wódce.
  - c) Uczniowie nie tylko piją, ale i upijają się. Pijany już był co siódmy uczeń klasy szóstej, 60% uczniów klasy III gimnazjum i 3/4 uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych.
  - d) 37% uczniów gimnazjum i ponad połowa uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w kłótni, sprzeczce lub bójce z powodu alkoholu.
  - e) Niepokojąco wygląda także analiza motywów picia. Wielu młodych ludzi sięga po alkohol już nawet nie po to, aby się zabawić czy rozerwać, lecz traktując picie jako lekarstwo na problemy

i smutki. Skraca to drogę do uzależnienia, nie daje bowiem możliwości realnego zmierzenia się z problemami.

5. W Skarżysku-Kamiennej od wielu lat realizuje się działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Są to np. oddziaływania w ramach:
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Osoby uzależnione i wyrządzające swoim piciem poważne szkody społeczne nie chcące się poddać leczeniu mogą być zgłoszone do komisji celem wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia odwykowego.

Rozmowy interwencyjno-motywacyjne			Sprawy skierowane do sądu		
2007	2010	2011	2007	2010	2011
250 osób	376 osób	438 osób	109 wniosków	103 wnioski	108 wniosków

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – udzielił pomocy w 2007r. dla 400 rodzin z problemem alkoholowym (810 osób), w 2010r. dla 190 rodzin z problemem alkoholowym (244 osób), w 2011r. dla 31 rodzin z problemem alkoholowym (73 osób).
  - Działania konsultacyjno-informacyjne, grupy samopomocowe, leczenie odwykowe:
    - osoby z problemem alkoholowym otrzymują pomoc w 2 punktach informacyjno-konsultacyjnych. W 2011r. udzielono 189 porad związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych (osoby uzależnione – 122 porad, osoby współuzależnione – 67 porad),
    - trzeźwienie wsparte jest oddziaływaniami grup samopomocowych,
    - w mieście funkcjonuje ambulatoryjna placówka leczenia odwykowego.
  - Oddziaływania profilaktyczne:
    - w Skarżysku-Kamiennej działają 4 świetlice realizujące program socjoterapeutyczny i 10 świetlic środowiskowych realizujących program opiekuńczo-wychowawczy. Działaniem tych placówek objętych było w 2010r. łącznie 384 dzieci,
    - wielu uczniów uczestniczyło w 2010r. w programach profilaktyki uzależnień.
6. Czy w dynamice problemów alkoholowych istnieją jakieś pozytywne tendencje? Odp. TAK
- 3/4 badanych mieszkańców Skarżyska-Kamiennej coraz częściej styka się z osobami, które zostały abstynentami lub przynajmniej piją w sposób mniej destrukcyjny niż dawniej.
  - Wielu badanych (45%) dostrzega zmniejszenie się picia alkoholu w pracy.
  - Zmieniają się preferencje alkoholowe. Napoje spirytusowe są często zastępowane napojami o niskiej zawartości alkoholu.
  - 2/3 badanych wiedziałyby, gdzie szukać pomocy, gdyby ktoś z ich bliskich miał problemy z alkoholem.
  - Duże jest także zaufanie do działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych. 73% badanych wierzy w skuteczność leczenia odwykowego.
7. Zdaniem mieszkańców Skarżyska-Kamiennej bardzo dużą rolę odgrywają pozytywne działania lokalne.
8. Poczucie bezpieczeństwa:
- Mieszkańcy Skarżyska-Kamiennej zaliczają wzrost przestępczości do najistotniejszych problemów społecznych.
  - Sześciu na dziesięciu badanych dobrze ocenia stan bezpieczeństwa w swoim najbliższym otoczeniu (ulica, osiedle). Przeciwnego zdania jest co trzeci badany.
  - Jako największe zagrożenie bezpieczeństwa połowa badanych wskazuje brawurową jazdę samochodami i motocyklami. Badani w dalszej kolejności wymieniają: chuligaństwo i wandalizm, widok pijanych osób w miejscach publicznych oraz zakłócanie ciszy nocnej.
9. Porównanie wyników badań z lat 2008-2011:
- Znacznie wzrosła liczba uczniów klas III gimnazjów i klas II szkół ponadgimnazjalnych, którzy spożywali alkohol w miesiącu poprzedzającym badanie.
  - Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych upijają się znacznie częściej.
  - Odsetek uczniów mających kontakt ze środkami odurzającymi wzrósł wśród uczniów gimnazjów.
10. Strategiczne kierunki realizacji programu gminnego w przyszłych latach:

- kontynuowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów, i poszerzenie o inne rozbudowane, cykliczne programy profilaktyczne,
- ważne jest, aby zajęcia profilaktyczne obejmowały ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskowi grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań,
- realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe poprzez dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych,
- w związku z różnorodnością działań ryzykownych podejmowanych przez młodzież a także szeroką skalą innych zagrożeń wskazane jest tworzenie oddziaływań edukacyjnych i prewencyjnych dotyczących różnych środków odurzających (alkohol, tytoń, narkotyki) czy też adekwatnych sposobów zachowania się w sytuacjach przemocowych,
- wzrost dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów alkoholowych m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców (np. „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”, „Program Domowych Detektywów”),
- wspieranie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych i realizujących program socjoterapeutyczny w celu objęcia nimi jak największej liczby dzieci z grup ryzyka (rodziny dysfunkcyjne, w tym alkoholowe),
- współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- konieczne jest tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.),
- promowanie mody na zdrowy styl życia; zachęcanie i włączenie młodzieży do udziału w konkursach o charakterze edukacyjno-profilaktycznym itp.,
- promocja, wspólnie ze szkołami, liderów młodzieżowych i wykorzystanie ich aktywności w działaniach profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia,
- wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań,
- wprowadzenie do programów szkolnych stałych elementów edukacyjnych w zakresie zapobiegania zachowaniom ryzykownym, zakup materiałów edukacyjno-szkoleniowych,
- współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (pracownicy lecznictwa odwykowego, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, kuratorzy sądowi, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych),
- wykorzystanie prawnego zobowiązania do leczenia odwykowego.¹

¹ Dane pochodzą z „Diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta Skarżysko-Kamienna” 2011r.
 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Rozdział III

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Zakup usług w zakładach opieki zdrowotnej w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnień niechemicznych oraz terapii dla osób współuzależnionych, dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym, osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika i osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a także programów korekcyjnych dla sprawców przemocy domowej.
2. Podnoszenie kwalifikacji członków zespołu terapeutycznego (szkolenia, konferencje, sympozja).
3. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym lub narkotykowym i ich rodzin.
4. Wspieranie bazy lokalowej i wyposażenia placówki leczenia odwykowego.
5. Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia.
6. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Skarżysko-Kamienna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2013 rok.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.
2. Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym: podnoszenie kwalifikacji członków zespołu terapeutycznego w zakresie terapii współuzależnienia i terapii dla DDA – finansowanie szkoleń; finansowanie dodatkowych oddziaływań wspierających dla osób współuzależnionych, DDA, dzieci i osób dorosłych znajdujących się w kryzysie.
3. Pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – programy opiekuńczo-wychowawcze.
4. Podnoszenie kompetencji wychowawców prowadzących programy opiekuńczo-wychowawcze w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny alkoholowej.
5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie:
  - wspieranie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieskie Karty” w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz współpraca służb i instytucji,
  - szkolenia dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie,
  - finansowanie i realizacja programów profilaktyki agresji, przemocy.
6. Finansowanie pomocy prawnej dla ofiar przemocy w rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Wspieranie realizacji działań profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i rodziców; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu.
2. Tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej.
3. Programy profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowych.
4. Szkolenia wychowawców, nauczycieli w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych.
5. Współdziałanie w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież oraz wzmacniających czynniki chroniące i motywujące do większej aktywności w życiu społecznym – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w placówkach oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych (w tym dożywianie dzieci, biorących udział w tych zajęciach).
6. Rodzice: działania edukacyjne, warsztaty dla rodziców, których dzieci piją i upijają się.
7. Dorośli – społeczność lokalna: lokalne i ogólnopolskie kampanie edukacyjne, festyny, happeningi, konferencje, Internet; organizowanie badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz oraz upublicznianie wyników tych badań; szkolenia i warsztaty dla sprzedawców napojów alkoholowych.
8. Inicjowanie działań na rzecz częstszego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej w sytuacji spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych (szkolenia dla funkcjonariuszy).
9. Kontynuowanie działalności programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Skarżyska Kamiennej:
  - finansowanie wynagrodzeń dla opiekunów,
  - finansowanie wyżywienia dla dzieci,
  - zakup sprzętów i materiałów niezbędnych do pracy z dziećmi,
  - organizowanie i finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczestniczących w programach, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych,
  - organizowanie i finansowanie festynów profilaktycznych, konkursów, zawodów sportowych.
10. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez: finansowanie zajęć, obozów, imprez, projektów, realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki oświatowe, organizowanie miejskich bezalkoholowych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych o charakterze profilaktycznym.
11. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia poprzez wspieranie, organizowanie, wyposażanie w sprzęt i materiały miejsc do uprawiania sportu, zabawy, nauki, wypoczynku.
12. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.
13. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i młodzieży w szczególności zagrożonej uzależnieniem.
14. Dofinansowanie obozów, kolonii, półkolonii i zimowisk z programem profilaktycznym.
15. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamienna w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Skarżysko-Kamienna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2013 rok.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami

pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez:

1. Powierzenie realizacji poszczególnych zadań z zakresu gminnego programu organizacjom pozarządowym (NGO) (przy procedurze zlecenia zadań organizacjom pozarządowym (NGO) zastosowanie ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).
2. Współpraca ze stowarzyszeniami i klubami abstynenckimi: finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych realizowanych w klubach/stowarzyszeniach, dofinansowanie kosztów organizowanych obozów terapeutycznych, wspieranie współpracy klubów/stowarzyszeń ze społecznościami lokalnymi.
3. Współpraca z Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi.
4. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym w dziedzinie uzależnień.
5. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, współpraca z organizacjami charytatywnymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.
6. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, promujących wśród mieszkańców Skarżyska-Kamiennej, w szczególności w środowisku młodzieży, zdrowy tryb życia i abstynencję.
7. Współpraca z instytucjami, organizacjami zaangażowanymi w realizację gminnego programu budowy bezpieczeństwa lokalnego.
8. Wdrażanie projektów działań profilaktycznych skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi.
9. Współpraca z instytucjami, zaangażowanymi w realizację programu aktywności lokalnej dla miasta Skarżyska-Kamienna na lata 2008-2013 zgodnie z Uchwałą Nr XXVI/78/2008 z dn. 31 lipca 2008r.
10. Realizacja zadań konkursowych zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skarżyska-Kamiennej w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Skarżysko-Kamienna z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2013 rok.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez upoważnionych przedstawicieli Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicieli Straży Miejskiej lub Policji oraz pracowników Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamiennej. Prowadzenie kontroli oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych składanych przez podmioty posiadające zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przez Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Zadanie 6

Zapewnienie działania Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .

1. Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skarżysku-Kamiennej; dodatkowe szkolenia dla członków Komisji; pokrywanie kosztów sądowych i wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu.
2. Zakup materiałów i sprzętu służącego realizacji programu.

Zadanie 7

Ograniczenie dostępu do alkoholu.

Rada Miasta Skarżyska-Kamiennej uchwałą nr 2/6/2002 z dn. 22.02.2002r. ustaliła:

- liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 100 punktów.
- liczbę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 30 punktów.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzają członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracownicy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej wraz z uprawnionymi służbami i osobami, w zakresie oświadczeń o wysokości sprzedaży napojów alkoholowych – Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Zadanie 8

Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Rozpatrywanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu.
2. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.
3. Opiniowanie złożonych ofert programowych pod kątem wdrażania do pracy w placówkach oświatowych i służby zdrowia.
4. Przygotowywanie gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Diagnozowanie środowiska i monitorowanie problemów uzależnień na terenie miasta.
6. Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
7. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej.
8. Koordynowanie całości działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii na terenie gminy.
9. Organizowanie różnorodnych form oddziaływania profilaktycznego na dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców miasta:
  - a. organizowanie i finansowanie kampanii profilaktycznych.
  - b. promocja imprez bezalkoholowych propagujących zdrowy styl życia: festyny rodzinne, zawody sportowe.
10. Składanie sprawozdań z wykonania gminnego programu.

Rozdział IV

Źródła finansowania

Środki na realizację gminnego programu pochodzą z:

- budżetu Gminy w części przeznaczony na realizację zadań własnych gminy,
- opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- środki finansowe nie wykorzystane na realizację zadań w roku 2013, zostaną przekazane do realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2014.

Rozdział V

Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykonuje prace będące elementem gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Miasta.
2. Komisja wykonuje swoje prace w trakcie posiedzeń oraz wizji lokalnych.
  - a. wynagrodzenie za udział w pracach komisji przysługuje w oparciu o listę obecności, za odbyte posiedzenie i wypłacane będzie w terminie do dnia 10 każdego następnego miesiąca za miniony miesiąc,
  - b. wysokość wynagrodzenia dla przewodniczącego komisji wynosi 50 zł brutto plus 20% tej kwoty za odbyte posiedzenie,
  - c. wysokość wynagrodzenia dla pozostałych członków komisji wynosi 50 zł brutto za odbyte posiedzenie.

Rozdział VI

Sposoby realizacji

1. Podmioty koordynujące i realizatorzy Programu:
Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Skarżyska-Kamiennej na rok 2013 jest koordynowana przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Skarżyska-Kamiennej. Zadania Programu realizowane są poprzez:
  - a) Zlecenie zadań jednostkom miejskim, zakupu usług oraz konkursów ofert.
  - b) Zakupy i zlecenia zewnętrzne:
    - poprzez konkursy ofert;
    - poprzez zamówienia publiczne;
    - bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych.
2. Harmonogram realizacji, źródła finansowania i łączne nakłady finansowe:
Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w Budżecie Miasta, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% wydatków). Niewykorzystane środki na realizację Programu przeznacza się na realizację zadań w roku następnym.
3. Wskaźniki monitoringu:
  - A. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi – m.in. współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
  - B. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
  - C. Liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe;
  - D. Liczba osób przyjętych przez podkomisję ds. przemocy w rodzinie;
  - E. Liczba wniosków kierowanych do Sądu;
  - F. Liczba i efektywność kontroli punktów obrotu napojami alkoholowymi;
  - G. Liczba osób wezwanych na rozmowy motywacyjno-interwencyjne;
  - H. Liczba programów profilaktycznych;
  - I. Liczba „Niebieskich Kart” skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego;

- J. Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania z zakresu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii;
- K. Liczba programów opiekuńczo-wychowawczych realizowanych na terenie miasta;
- L. Liczba osób, która skorzystała z pomocy prawnej.

HARMONOGRAM WYDATKÓW

Lp.	Zadanie z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	Procento wy udział
1	udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków:	14 %
	1. Zakup usług w zakładach opieki zdrowotnej w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.	
	2. Podnoszenie kwalifikacji członków zespołu terapeutycznego.	
	3. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym lub narkotykowym lub ich rodzin.	
	4. Wspieranie bazy lokalowej i wyposażenia placówki leczenia odwykowego.	
2	udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:	5 %
	1. Wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.	
	2. Pomoc dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym.	
	3. Pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	
	4. Podnoszenie kompetencji wychowawców realizujących programy opiekuńczo-wychowawcze w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny alkoholowej.	
	5. Przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.	
3	prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:	21 %
	1. Wspieranie realizacji działań profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i rodziców.	
	2. Tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej.	
	3. Programy profilaktyczne w szkołach i innych placówkach oświatowych.	
	4. Szkolenie wychowawców, nauczycieli w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży oraz podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych.	
	5. Współudział w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu	
	6. Rodzice: działania edukacyjne, warsztaty dla rodziców, których dzieci piją i upijają się.	
	7. Lokalne i ogólnopolskie kampanie edukacyjne, festyny, happeningi, konferencje, tablice informacyjne, organizowanie badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz oraz upublicznienie wyników tych badań; szkolenia i warsztaty dla sprzedawców napojów alkoholowych.	
	8. Inicjowanie działań na rzecz częstszego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Miejskiej w sytuacji spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych .	
	9. Kontynuowanie działalności programów opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Skarżyska-Kamiennej.	
	10. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież .	
	11. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia poprzez wspieranie, organizowanie, wyposażanie w sprzęt i materiały miejsc do uprawiania sportu, zabawy, nauki, wypoczynku.	
	12. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.	
	13. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i młodzieży w szczególności zagrożonej uzależnieniem.	
14. Dofinansowanie obozów, kolonii, półkolonii i zimowisk z programem profilaktycznym.		
4	wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie:	60 %
	1. Powierzenie realizacji poszczególnych zadań z zakresu gminnego programu organizacjom pozarządowym.	
	2. Współpraca ze stowarzyszeniami i klubami abstynenckimi.	
	3. Współpraca z Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi.	
	4. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy o charakterze profesjonalnym	
	5. Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpraca z organizacjami charytatywnymi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.	
	6. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, promujących wśród mieszkańców Skarżyska-Kamiennej, w szczególności w środowisku młodzieży, zdrowy tryb życia i abstynencję.	
	7. Współpraca z instytucjami, organizacjami zaangażowanymi w realizację gminnego programu budowy bezpieczeństwa lokalnego.	
	8. Wdrażanie projektów działań profilaktycznych skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi.	
5	podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	
Razem		100%

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Skarżysku- Kamiennej na rok 2013 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz stosowania przemocy w rodzinie. Stanowi część Gminnej Strategii Polityki Społecznej Miasta zatwierdzonej uchwałą XXIX/68/2005 z dnia 6.10.2005r. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Zawiera równocześnie zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Gminny program sporządzono na podstawie diagnozy przeprowadzonej w roku 2011 dotyczącej problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla miasta Skarżyska-Kamiennej. Na sfinansowanie programu planuje się w 2013 roku środki w wysokości 850 000,00 zł zapisane w budżecie miasta.